

Nr. 321

Cena numeru  
**100 mk.**

Cena prenumeraty:  
w Łodzi  
Miesięcznie „ 2100  
Z przes. poczt.  
Miesięcznie „ 2500  
poza Łodzią egz. 110  
Konto Pocztow. Kasj.  
Oszczęd. 60594  
Należność pocztowa  
opłacona ryczałtem.

**XXV rok  
istnienia**

**Redakcja i Adm.**  
w ŁODZI  
Al. Kościuszki 41  
TELEFON 28.

**Łódź.**

# ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Sroda, dnia 22 listopada 1922 roku.

## XXV.

## O większość w Sejmie.

W P. S. L. ISTNIEJE SKŁONNOŚĆ DO UTWORZENIA WIEKŠZOŚCI RAZEM Z CHRZ.  
ZW. JEDN. NAR.

Pogłoski o utworzeniu większości w Sejmie i spisaniu punkta są przedwczesne, gdyż nie przyszło nawet do bezpośredniej rozmowy między przywódcami obu grup tj. „Piaśt” i „N. P. R.” z jednej, zaś Chrz. Zw. Jedn. Nar. z drugiej strony. Narazie rzecz ogranicza się do badania terenu za po-

średnictwem osób trzecich. Nie ulega wszakże wątpliwości, że w łonie P. S. L. i to właśnie wśród czynników najbliższych p. Witosowi istnieje skłonność do utworzenia większości wraz z prawicą. Jednocześnie jednak ujawnia się przeciwna tendencja w kołach, zbliżonych do posła Jana Dąbskiego. (8)

## W Polsce chcą pracować.

JEDYNY W POLSCE STRAJK O PRACĘ.

POZNAŃ 21. 11. (wł) W cukrowni „Tuczno” pow. Inowrocławskiego jednolity strajk włoski z powodu niedo-

zwolenia robotnikom pracowania ponad 8 godzin dziennie.

## Strejk w Czechach.

34,000 GÓRNIKÓW ZASTREJKOWAŁO. GROZBA OGÓLNEGO STREJKU.

PRAGA, 21 | 11 „Vornelnik” dowiaduje się, że pracodawcy w przemyśle metalowym za prosili do siebie w piątek związek urzędników, aby nakłonić do redukcji płac urzędniczych. W tych dniach rokowania prowadzone w tym celu z urzędnikami zakładu „Hardy” rozbiły się. W Pradze przygotowują się urzędnicy do strejku włoskiego. (8)

PRAGA, 21 | 11 (wł) Wobec rozbięcia się rokowań właścicieli kopalni z górnikami przystąpili górnicy w zagłębiu Brno, Dachs, Komarsan w liczbie 34,000 do strejku. — W razie jeśli do 10 dni nie dojdzie do porozumienia strejk rozciągnie się na wszystkie zagłębia Czech—Słowacji.

## Bankructwo komunizmu.

TYLKO 60 KOMUNISTÓW NA 2392 DELEGATÓW.

RYGA 21. (PAT) Podczas wyborów do sówietów wiejskich w gub. moskiewskiej na

2392 miejsc komunistów otrzymali tylko 60 miejsc.

## Z Sejmu Kowieńskiego.

PROTEST POLAKÓW PRZECIW PODZIAŁOWI MANDATÓW.

GDANSK 21 | 11 (AW) Według wiadomości otrzymanych z Kowna, na piątkowym posiedzeniu sejmiku kowieńskiego frakcja polska przedłożyła oświadczenie, protestujące przeciw

ko niedrawidłościom przy podziale mandatów. Tegóż rodzaju oświadczenie złożyła również nocześnie frakcja żydowska, poczem posłowie obu frakcji opuścili salę. (2)

Kompromitacja organu belwederskiego „Kurjera Porannego”.

(wp) Urzędowa Pol. Agenc. Telegr. nadsyła nam następujący komunikat:

Minister spraw zagranicznych przyjął dn. 18 b. m., posła włoskiego, p. Tomasinię i wyraził mu ubolewanie rządu polskiego z racji artykułu, który ukazał się w „Kurjerze Porannym” z 18 b. m. w formie ubliżającej dla

Zawiadamiamy naszych czytelników iż w dniu 1-go grudnia „ROZWOJ” obchodzi jubileusz 25 letniej pracy dziennikarskiej w Łodzi.

Z okazji tej dnia 3 grudnia, w niedzielę, wydamy numer

### Jubileuszowy

który wydrukowany zostanie w podwójnej ilości egzemplarzy.

Ogłoszenia do tego numeru, pomimo znacznego nakładu, nie będą droższe, niż do zwykłych numerów, a nawet tańsze, bo kto przed świętami Bożego Narodzenia powtórzy jeszcze swoje anonsy, ten od następnych razy otrzyma 10% ustępstwa.

Ogłoszenia te prosimy przysyłać jak najrychlej, aby można je było wykończyć starannie; nawet bowiem praca w ostatniej chwili, wywołuje pośpiech, niezbyt w tych wypadkach pożądany ani dla ogłaszających się, ani dla Administracji.

Ogłoszenia przyjmuje Administracja „Rozwoju” codziennie w biurze Al. Kościuszk Nr. 41.

Administracja „Rozwoju”



## Szustowa

Żądajcie wszędzie! 4179B1

### WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Przedłużenie prac na kolejach.

(wp) Z dniem 17 listopada r. b. weszło w życie rozporządzenie rady ministrów w sprawie przedłużenia czasu pracy w warsztatach polskich kolei państwowych. Zezwolenia na przedłużenie czasu pracy do trzech godzin na dobę ponad normę będzie minister kolei żelaznych udzielał dyrekcjom kolejowym, w których to konieczne będzie ze względu na poszerzenie się stanu taborów.

# Z WIELKOBRYTANJI.

## PIERWSZE POSIEDZENIE NOWEGO PARLAMENTU ANGIELSKIEGO.

włoskiego ministerjum wojny, generała Diaza i dla armji włoskiej.

Przy tej sposobności minister spraw zagranicznych poprosił posła o zakomunikowanie Królewskiemu rządowi włoskiemu ubolewania z wyżej wzmiankowanej racji i o zapewnienie go, że odnośny artykuł nie może być w żadnym razie poczytywany za wyraz wpatrywania opinji publicznej w Polsce.

### Zmiana na stanowiskach.

(wp) Wicewojewoda lubelski dr. Slek otrzymał nominację na stanowisko naczelnika wydziału personalnego prezydium rady ministrów.

### Epilog zbrodni.

(wp) Dzienniki tutejsze donoszą, że mordercy św. pamięci kolejarza Łanowego, studenci ruscy Dłuczejko i Krupa staną w piątek przed sądem doraźnym we Lwowie.

Prowadzone w sprawie tego morderstwa śledztwo dostarczyło, wedle dzienników, wiele nowego materiału do zorientowania się w sprężynie akcji zbrodniczej ruskich kół wywrotowych.

### Obrazy stronictw.

(wp) Wczoraj w Sejmie odbyła się pierwsza narada porozumiewawcza posłów bloku mniejszości narodowych. Przewodniczył poseł Grünbaum. Dziś dalszy ciąg obrad.

### Grecja dla Greków.

(wp) Jak się dowiadujemy, prezydium rady ministrów odniosło się do ministerstwa skarbu Jastrzębskiego o zezwolenia na wywóz 100 wagonów zboża czy mąki do Turcji na potrzeby przebywających tam Greków. Minister Jastrzębski zezwolenia udzielił. (5)

### Ulżenie losu zbrodniarzom.

(wp) Dnia 16 b.m. poseł ruski ze Wschodniej Małopolski ks. Ilko przyjęty był na audjencji przez p. prezydenta ministrów Nowaka. W wyniku audjencji p. prezydent ministrów przyrzekł posłowi poczynić kroki w kierunku ulżenia losu niektórym aresztowanym w związku z ostatnimi wypadkami w Małopolsce Wschodniej i wyraził nadzieję, że dochodzenia sądowe będą prowadzone w jaknajszyszym tempie. Ponadto ks. Ilko przedstawił postulat ludności ruskiej, które p. prezydent ministrów obiecał rozpatrzyć i poddać jak najzyczliwszej ocenie.

### Polskie Ministerjum Spraw Zagranicznych na usługach żydów

(wp) Organizacja sjonistyczna w Wiedniu zwróciła się do żydowskiej Rady narodowej w Polsce z prośbą o interwencję w sprawie wysiedlenia z Węgier żydów — obywateli polskich. Na zapytanie Rady narodowej, ministerjum spr. zagr. udzieliło odpowiedzi, że polskie przedstawicielstwo w Budapeszcie interwenjowało już kilkakrotnie w powyższej sprawie u rządu węgierskiego. Poselstwo polskie spodziewa się pomyślnego załatwienia sprawy.

## TELEFONEM Z WARSZAWY

### POLITYKA PRZYWOZOWO — WYWOZOWA RZĄDU

\*) We czwartek, o g. 11 r. w gabinecie kierownika ministerjum przemysłu i handlu p. Strassburgera odbędzie się konferencja prasowa, na której p. Strassburger zaznajomi prasę rządową polityką w zakresie przywozu i wywozu. (2)

### ZDEMASKOWANIE NOWEGO SPISU NA OGŁODZENIE POLSKI.

\*) Dzisiejszy „Expres“ zdemaskowa szan. jajczarzy i ich pomocników ukrytych za ich plecami.

W sprawie tej zwróciliśmy się do miarodajnych czynników Ministerjum gdzie potwierdzono

LONDYN 21. 11. (PAT) Wczoraj od wczesnego rana panował w Izbie gmin ożywiony ruch. Pierwsi członkowie Izby gmin przybyli już o godz. 5—ej. Po południu przystąpiła Izba do wyboru speakera. Wybrany został ponownie jednomyślnie Whitley, następnie złożyli posłowie przysięgę. Najbardziej interesującym momentem wczorajszego posiedzenia było objęcie kierownictwa opozycji przez przywódcę partji robotniczej Clynesa. Kiedy nowy premier Bonar Law według tradycyjnego zwyczaju udawał się w pochodzie do Izby lordów, ażeby przyjąć gratulację króla z powodu wyboru speakera, przez Izbę gmin, wówczas przywódca liberałów Asquith

wezwał Clynesa, aby ten jako przywódca opozycji zajął miejsce obok premiera. Przez to samo Asquith rzekł się pretensji partji liberałów do kierownictwa opozycją.

Lloyd George nie przybył na wczorajsze posiedzenie Izby gmin.

Na wczorajszym posiedzeniu przywódca partji robotniczej Clynes wyraził Whitleyowi gratulacje z powodu wyboru, przyczem oświadczył, że partja robotnicza ma takie same poszanowanie dla autorytetu parlamentu jak członkowie innych partji i będzie współdziałała, aby popierać autorytet i godność speakera.

## Obrady w Lozannie.

### OTWARCIE KONFERENCJI. — REGULAMIN. — PODZIAŁ PRAC.

LOZANNA 21. 11. (PAT) Prezydent związkowy Haab otworzył wczoraj posiedzenie wschodniej konferencji pokojowej krótkim przemówieniem, w którym podziękował w imieniu Szwajcarii za zaszczyt, jaki ją spotyka z powodu tego, że konferencja zebrała się na jej obszarze. Wyraził on gorące życzenie owocnej pracy konferencji. Haab, apelując do mądrości politycznej rządów powie dział: w rękach państw leżą losy państw i narodów. Zadanie państw jest również trudne, jak wielkie. Wiemy, jak wielką jest odpowiedzialność panów, wie my jednak z drugiej strony, że zagadnienia które panowie macie rozwiązać nie są nowe i częstokroć sięgają wiekami całemi wstecz. Hi storja nauczyła nas, że zagadnienia te wpływają zawsze stanowczo na losy całego świata.

Wreszcie wyraził prezydent Haab nadzieję, że święto Bożego Narodzenia przyniesie na rodóm, które walczyły ze sobą trwały pokój.

Mową tę przyjęło zebranie oklaskami.

LOZANNA, 21. 11. (PAT) Wydany wczoraj wieczorem komunikat donosi, że przyjęty został projekt regulaminu konferencji, według którego przewodnictwo przystawiliby kolejno pierwsi delegaci: angielski, francuski i włoski. Ponad to projekt ten przewiduje utworzenie 3 komisji. (2)

LOZANNA 21. 11. (A. W.) Na dzisiejszej konferencji zostały wybrane trzy komisje, z których pierwsza pod przewodnictwem jednego z członków komisji ma się zająć kwestiami politycznymi. Komisja ta będzie miała najtrudniejsze zadanie, Turcy bowiem, jak słychać, sprzeciwiają się terytorjalnym żądanom Ententy. Największe trudności przedstawiać będzie kwestja, do kogo ma należeć Karagacz, który Turcy chcą zatrzymać dla siebie. Także kwestja plebiscytu we wschodniej Tracji i w krajach arabskich ponownie zostanie przez Turcję wysunięta.

Druga komisja pod przewodnictwem włoskim będzie rozstrzygać kwestje prawne, w szczególności obronę mniejszości i prawa azoziemców. Trzecia komisja pod przewodnictwem francuskim zajmie się sprawami gospodarczymi i finansowymi. (2)

LOZANNA 21. (PAT) Przybył tu Venizelos, który weźmie udział w konferencji w charakterze półurzędowym.

LOZANNA, 21. (PAT) Poincare i Ismeq basza rozmawiali ze sobą po ukończeniu posiedzenia konferencji. Wczorajem Poincare wydał obiad na cześć lorda Curzona i Mussoliniego. (8)

## Straszliwe skutki trzęsienia ziemi.

### NOWA KATASTROFA W AMERYCE POŁUDNIOWEJ. — ZNIKNIĘCIE WYSP.

NEV YORK 21. (wl) Depesze z Santjago donoszą, że nastąpiło nowe trzęsienie ziemi w okręgu, La Serera i Coriago. Prócz tego, listówki skierowane na wyspę Wielkanocną na Oceanie Spokojnym pozostały bez odpowiedzi. Zatem wyspa już zapewne nie istnieje.

Wyspa Wielkanocna jest to drobna wysepka pochodzenia wulkanicznego, około 120 kilometrów kwadratowych wielkości. Mało jest na niej roślin i wody, fauna jest też nader skąpa. W każdym razie są tu rośliny pożywne które pozwalały istnieć 150 mieszkańcom. Uczony angielski, który bawił przez dłuższy

czas na wysepkach, znalazł na nich olbrzymie posagi kamienne. Niedawno umieścił on w dzienniku londyńskim artykuł, w którym rozwijał hipotezę, że wyspa Wielkanocna była ośrodkiem wielkiego państwa Oceanji. Posagi są pomnikami na grobach królów. W 1888 r. wysepkę objęła w posiadanie republika Chili i zsyłała tam przestępców.

Świat uczony nie pośpieszył się ze zrobieniem wykopaliska na wyspie. Obecnie i tajemnice, zawartą w łonie ziemi pod posagami, i pokutujących zbrodniarzy pochłonięły fale Oceanu — na zawsze.

### Z NIEMIEC.

BERLIN 21. 11. (AW) Na czwartkowym posiedzeniu parlamentu komuniści zamierzają przedłożyć izbie wnioski o votum nieufności dla rządu d—ra Cuhno, chcąc w ten sposób zmusić socjalistów do zajęcia zdecydowanego stanowiska. Jeśli to nastąpi, decyzja w sprawie gabinetu Cuhno ciężko będzie wyłacznie na niemieckiej partji nacjonalistycznej.

nam informacje o staraniach jajczarzy. Znać należy, że jajczarze chcą wywieźć znacznie więcej niż 30 wagonów.

Minister Handlu i Przemysłu, p. Strassburger stoi na stanowisku, że ani jeden wagon jaj pozarozdzielony już kontyngentem, wywieziony być nie może.

Podkreślamy to stanowisko p. ministra Handlu i Przemysłu, nie przypuszczamy zresztą, aby w tej sprawie mogła zajść jakaś zmiana, opinia publiczna bowiem tego nie ścierpi.

# O osobę Prezydenta.

Na zasadzie uchwalonej konstytucji, posłowie sejmowi i senatorowie zebrani w zgromadzeniu Narodowym wybierają Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Ustawa Konstytucyjna postanowiła dalej, że w czasie posiedzenia wyklucza się możliwość dyskusji nad osobami kandydatów, a tylko prze prowadzi się głosowanie celem dokonania wyboru z pośród postawionych kandydatów.

Z powyższego wynika, że Ustawa Konstytucyjna, przewidując możliwość swarów partyjnych, któreby mogły narażać na szwank i zyskredytować pierwszorzędnego znaczenia akt wyboru prezydenta, usunawszy kategorię możliwości kłótni, przetrzymała sprawę dyskusji nad kandydaturami do klubów sejmowych i narad między stronnictwami, gdzie sprawa powinna być poważnie, spokojnie i cicho omawiana i postanowiona.

W ten sposób sam akt wyboru przedstawiać się musi uroczysto i poważnie, nie dając assumpu do mniemania, że głowa państwa wybrana została wśród swarów, co bez wątpienia ujemnieby wpłynęło na powagę tego najwyższego funkcjonariusza państwa, tak wobec społeczeństwa tak i wobec czynników zagranicznych.

Z chwilą, gdy naród wybrał swoich reprezentantów, a tem samem obarczył ich ciężką odpowiedzialnością w sprawie wyboru prezydenta, sądzę że publiczna dyskusja w prasie nad osobami możliwych kandydatów — mogąca ująć przynieść przyszłemu najwyższemu dostojnikowi państwa nie powinna mieć miejsca.

Jako polacy żądać musimy tylko, aby prezydent był Polakiem, ponieważ zaś znakomita większość narodu jest katolicka, aby był katolikiem. Przykładem niech nam służy w 80-ciu z górą procentach swej ludności katolicka Francja, gdzie nawet w czasach największego radykalizmu, prezydentem Republiki był zawsze katolik.

Z jakiej warstwy ludności pochodzić będzie przyszły prezydent jest dla nas obojętnem, byle urząd swój piastował zawsze z godnością odpowiadającą splendorowi Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, zgodnie z Sejmem przed którym jest odpowiedzialnym. Żądać tylko musimy, aby stał ponad partje; rzeczą też Sejmu jest dać jemu i rządowi dostateczny autorytet wobec kraju i zagranicy przez wyłonienie silnego rządu. Rzeczą prawdziwie demokratycznego społeczeństwa jest okazać, że nie jest dziedziczne obciążeniem pojęciami średniowiekowego feudalizmu. (1)

inż. K. Folkierski.

## Zwołanie Sejmu i Senatu.

W dzisiejszym „Monitorze Polskim” ogłoszono dekret o zwołaniu Sejmu i Senatu, Dekret ten brzmi:

Na mocy art. 3 ustawy przechodniej z dnia 18 maja 21 roku do ustawy Konstytucyjnej z dn. 17 marca 21 r. w sprawie tymczasowej organizacji władzy zwierzchniej Rzplitej wybranej na skutek dekretu z dnia 18 sierpnia 22 r. o zarządzeniu wyborów do Sejmu i Senatu Rzplitej Polskiej (Dz. Ust. Rzplitej Pol. Nr. 66 poz. 593) Sejm i Senat zwołuję do m. st. Warszawy na dzień 28 listopada 22 r.

(—) Dan, w Warszawie, 17 listopada 22 r.  
Naczelnik Państwa Józef Piłsudski

Prezyd. Min. Julian Nowak

(4)

# P O L S K A A A N G L J A .

Nowy rząd angielski potępia wrogą do Polski politykę L. George'a.

Dr. Marchlewski, który zastępował na konferencji w Londynie generalnego komisarza w Gdańsku, udzieli ciekawych szczegółów z przemówienia Bonar Lawa, który przemawiając na temat różnicy pomiędzy programem Lloyd George'a a programem jego własnym, oświadczył m. in.:

Lloyd George nie orientował się w niebezpieczeństwie, jakie grozi ze strony bolszewizmu dla całego świata. Niezrozumienie tego niebezpieczeństwa w sposób porostu tragiczny znalazło wyraz w stosunku Anglii do Polski. Jedynie rząd francuski w polityce polskiej zajął zawczasu stanowisko poddyktowane usi-

na chęcią zachowania pokoju w Europie. Rozumiał bowiem, że polityczna ekspansja rządu bolszewickiego kończy się tam, gdzie się kończy granicę państwa polskiego.

Jeżeli niema dojść do chaosu tudzież do stosunków, wobec których każdy rząd stałby się bezradnym, jest elementarnym nakazem dla zagranicznej polityki angielskiej, by szła ręką w rękę z Francją i Włochami i ażeby to porożumienie, na którego podstawie osiągnięto nie dawno zwycięstwo, trwało nie tylko nadal bez najmniejszego osłabienia, lecz przeciwnie, stało się rozwijało. (2)

## Jak się rozdzieliły głosy do Sejmu.

(o) Przy ostatnich wyborach sejmowych było uprawnionych do głosowania na całym obszarze Państwa Polskiego 13,109,793 osób, a mianowicie: 5,574,434 w b. Kongresówce, 415,477 na Pomorzu, 926,569 w Poznańskim, 652,936 na Śląsku, 3,572,640 w Małopolsce i 1,967,737 w Województwach Wschodnich.

Z tego stanęło do głosowania 8 819,155 wyborców, a mianowicie 4,333,090 w b. Kongresówce, 341,533 na Pomorzu, 811,95 w Poznańskim, 855,839 na Śląsku, 1,807,640 w Małopolsce i 1,119,755 w Województwach wschodnich.

Głosów ważnych było 8,760,195, a mianowicie: 4,356,902 w b. Kongresówce, 333,910 na Pomorzu, 801,294 w Poznańskim, 354,141 na Śląsku, 1,795,096 w Małopolsce i 1,105,852 w Województwach Wschodnich.

Udział głoszących w stosunku do uprawnionych wynosił w całym państwie średnio 60 proc. Najmniejszą część udziału wyborców w Poznańskim (83 proc.) i na Pomorzu (82 proc.) nawiązywały w b. Kongresówce (78 proc.) w Województwach Wschodnich (56 proc.) na Śląsku (54 proc.) i w Małopolsce (51 proc.)

Lista Nr. 8 zebrała ogółem 2551,451 głosów, a to w b. Kongresówce 1,445,457 na Po-

morzu 187,866, w Poznańskim 395,638, na Śląsku 129,328, w Małopolsce 331,941 i na Województwach Wschodnich (gdzie postawiona była tylko w paru okręgach) 60,241.

W szczególności przedstawił się rozdział głosów między poszczególne listy w b. Kongresówce następująco:

Najwięcej głosów (1,445,437) zebrała lista Nr. 8, po niej lista Wyzwolenia Nr. 3 (695,715), następnie zblokowani Żydzi i Niemcy (623,672), socjaliści (lista 2 : 58,485), P. S. L.-Piast (lista 1 : 339,189), Centr. Polskie (lista 12 : 143,541-Sir. Rarykalno Chłopskie ks. Okonia (lista 11) 104,450, N. P. R. (lista 7 : 102,567), komunisty (5 : 96,529), żydowski Bund (lista 4 : 62,390), ludowcy żydowscy (lista 20 : 38,932), Unja Nar. Państwowa (lista 10 : 23,542), Zyd. Komitet Robotniczy (lista 11 : 11,212), Centrum Mieszczanckie (lista 14 : 7,761), niezależni socjaliści 2,775, stronnictwo trudowików w Białockiem 2,378, lista inwalidzka (Nr. 18 : 2,160), zjednoczony komitet wyborczy żydowskich partji Poalej-Sion i Cere Sion 1,411, Nr. 13 p. Stapińskiego 826 Narodowa Partja Pracy (p. Lednickiego) 164. Ponadto było 40 drobnych, które łącznie zebrały 5,257 głosów: (1)

## Szpiegostwo w Małopolsce.

(o) Jeszcze w maju r. b. aresztowano w Krakowie niejakiego Hladisa, Czecha, jako podejrzanego o szpiegostwo. Dzięki interwencji wielu znanych w Krakowie ludzi, Hladis został wypuszczony na wolność. Na szczęście jednak policja państwowa nie przestała się nim zajmować, śledząc wszystkie jego kroki, idąc za nim we wszystkich podróżach.

W drugiej połowie października aresztowano go na dworcu w Oświęcimiu i tutaj znaleziono przy nim kompromitujące dokumenty szpiegowskie w postaci tajnych aktów wojskowych i cywilnych, druków wojskowych i t. p. Znalazono również przy nim szereg notatek z nazwiskami i adresami i wskazujących zupełnie dobitnie na jego związki szpiegowskie z oficerami polskimi.

Oficerami tymi byli: urzędnik wojskowy Michał Tabor, urzędnik wojskowy Hosse, kapitan Zwierowski (dawniej nazywał się Holubek) pólk. Wiśniewski, kapitan Sokółowski i inni.

### Bawarscy faszyci.

(x) Utworzone niedawno w Monachium nowe stronnictwo bawarskie p. n. socjalistów narodowych, jest, jak donosi berliński „Zwölfuhrblatt”, organizacją, wzorowaną na faszystach włoskich.

Szereg oficerów już aresztowano, z wyjątkiem ppłk. Wiśniewskiego, którego dotąd ochrania jakaś mocna ręka.

Hladis w czasie badania przyznał się do uprawiania szpiegostwa i nie zaprzeczył swych znajomości z wyżej wymienionymi oficerami. Niestety, na drugi dzień Hladis umknął z aresztu, podobno wyłamawszy kraty i spuścivszy się po kocu z okna. Nie uciekł, jak się zdaie, bez cudzej pomocy.

Tajemnicą poliszynela jest w Krakowie, iż wpływowe czynniki wojskowe starają się całą sprawę zbagatelizować i zatuszować. Najgorszą jednak rzeczą jest to, iż po ujawnieniu już całej afery część skompromitowanych osób potrafiła utrzymać się na swoich stanowiskach.

Cóż na to wszystko nasz minister spraw wojskowych?

(6)

„Gaz. Por.”

Faszyci bawarscy używają swego szare koszule z noszoną na ręce przepaską czarno-białoczerwoną, na której widnieje antysemicki znak saski.

Socjaliści bawarscy szykują się do walki z tą nową organizacją. (2)

## W MARGINESIE.

## Sen inteligenta.

Położył się bez kolacji i zasnął.

We śnie ukazała mu się Temida z zawiązanymi oczyma, z szablą, w jednej, a z wagą w drugiej ręce i głaszcząc go, po zmęczonym troskami czole spytała:

— Czem mogę wypogodzić twoje czoło?

— Bogini — rzekł inteligent — żądam tylko sprawiedliwości. Powieś przynajmniej jedno go paskarza, a uwierzę że żyjesz i jesteś naprawdę boginią sprawiedliwości.

— Pójdź za mną — szepnęła Temida.

I poszli na rynek. Ołbrzymi tłum ciekawych stał na placu dokoła szubienicy. Wkrótce wprowadzono dziesięciu najgrubszych paskarzy, którzy mieli strykiem zadokumentować istnienie sprawiedliwości. Lecz oto już jednego z nich podnoszą na sznurze. Głodzony latami tłum padł na kolana i i począł ze łzami w oczach dziękować sprawiedliwości.

Inteligent chciał również klęknąć, gdy wtem nagle coś trzasnęło! To pewnie moje ostatnie spodnie — jęknął i obudził się.

Przetarł oczy i rozglądał się po pokoju. Spodnie wisiały spokojnie na ścianie, tylko do drzwi ktoś się gwałtownie dobijał..

— Kto tam?

— To ja, od szewca.

— Co, buciki. Wiele się należy?

— 10,000 mk. za naprawkę.

Temido — westchnął do siebie inteligent — jesteś tak niestowna — jak zwykle kobieta. (4)

## WIADOMOSCI Z KRAJU.

## Nadużycia na Wołyniu.

(K) Naczelnik wydziału bezpieczeństwa Ministerstwa spraw wewnętrznych p. Kliński, który był delegowany na teren województwa wołyńskiego w związku z przeprowadzeniem tamże wyborów stwierdził podobno, że na Wołyniu dopuszczano się przy wyborach bardzo znacznych nadużyć. (6)

## Pobity za ósemkę.

(K) Dnia 5 bm., w pobliżu biura Ubezpieczeń Wzajemnych w Kielcach, nieznanymi bliżej napastnikami pobili dotkliwie, woźnego z tego biura, który na zapytanie, na jaki Nr. głosował, odmówił odpowiedzi. „Aha! to pewnie

na ósemkę“! wrzasnęli i dalejże do pięści i kijów.

Tak wygląda w Polsce, osobiste prawo tajnego głosowania.

Terror, uprawia się pod pozorem idei, notabene bardzo względnej!

## „Niezależni socjaliści“ oszustami

(K) Jak stwierdzono, podpisy na liście kandydatów Nr. 23 niezależnych socjalistów okr. Częstochowa—Radomsko, okazały się fałszywe. Jak wykazało śledztwo, podpisy na tej liście były skreślone przeważnie jedną ręką, lub przez osoby, które kładły je nieświadomie.

W sprawie tej, częstochowski urząd śledczy aresztował niejakiego Józka Szoenwalda vel Józefa, felczera z Częstochowy, który głów nie podrabiał podpisy na tej liście.

Oskarżonych w sprawie tej zostało 6 osób. Winni odpowiadać będą z wolnej stopy.

Oczywiście, wobec ujawnego fałszerstwa, lista nr. 23 została unieważniona. „Niezależnym socjalistom“ grozi zależność od władz więziennych w ciągu lat 3-4. Oto jeszcze jedna próbka czem, są nasi socjaliści. (6)

## Znieważenie godła państwowego przez enperowców.

(K.) Na wiecu Chr. Zw. Jedn. Narod. odbytym przed paroma dniami w Jachcicach pod Bydgoszczą grupka enperowców próbowała przerwać tok przemówień i opanować prezydium. Zebrani udaremniłi te plany, wyrzucając mścicieli z sali. Enperowcy, nie dając za wygrane, rozpoczęli szturm na zamknięte im przed nosem drzwi, Wywierając złość swoją na Orle Białym, wiszącym nad wejściem, którego emblemat potrzaskali łomami i łaskami. Wywołało to powszechnie zgorznienie wśród około licznych mieszkańców. (5)

## Polskie stacje radiotelegraficzne.

(K) Po okupantach została nam jedna radiostacja w Warszawie o sile 5 kilowatów. (Radiostacja transatlantycka posiada 1500 kw.) Siła jej zwiększyła się do 10 kw. Poza to posiadamy radiostacje nadawcze w Poznaniu, (2 aparaty) w Krakowie i Toruniu. Tak się przed stawał stan radiotelegrafii do r. 1920.

Obecnie, prócz powyższych, posiadamy stacje nadawcze w Grudziądzu (o sile 20 kw.), Lwowie, Wilnie i Warszawie. Stacje te podlegają Ministerstwu Poczty i Telegrafów. Depesze transatlantyckie idą przez Grudziądz do Francji i stąd są wysyłane dalej. Aby uniknąć potrzeby przesyłania pośredniego, Polska buduje wielką stację europejską za Powązkami (koszt jej wyniesie 10 miliardów) i ołbrzymią stację transatlantycką w Grodzisku.

Prace w Grodzisku posunęły się tak daleko, że z 10 wielkich masztów, siedem jest już ustawionych w jednej linii, której długość wyniesie trzy i pół kilometra. Stacja zostanie ukończona w czerwcu przyszłego roku i będzie się istotnie imponująco przedstawiała.

Polskie stacje radiotelegraficzne są upaństwowione (zmonopolizowane raczej) i pozostają na usługach M. S. Z. i M. Spr. Wojsk.

W r. 1920 oddały one wielkie usługi przy przejmowaniu korespondencji niemiecko-bolszewickiej. (4)

## P. P. Posłom i Senatorom pod rozważę.

Już kilkakrotnie w prasie stołecznej poruszano sprawy długów hipotecznych i w konkluzji prawie zawsze z małymi bodaj wyjątkami uznawano, że na regulację jeszcze czas nie nadszedł.

W czasie, gdy się zbiera nowy Sejm i Senat, gdy do łaski Marszałkowskiej zgłoszony zostanie cały szereg zagadnień wagi pierwszorzędnej, uważam, że sprawa długów hipotecznych, listów zastawnych i innych papierów wartościowych winna zajmować jedno z pierwszych miejsc.

Ze deprecjacja naszej waluty wyrządziła bardzo wiele krzywd ludności, o tem chyba pisać nie należy. Przewalutowanie w kasach i bankach wkładów sierocych, wkładów oszczędnościowych składanych w czasach przedwojennych przy stałym parytecie, jest tak krzywdzącem, tak czemś ohydny, że bez odrazy wspominać nawet o tem nie można. Spłacanie długów przedwojennych po kursie 216 m. za 100 rb. wyzyskiwanie dawniejszych wierzycieli, a obecnie nędzarzy, sprzedających resztki ze swego odzienia, umeblowania dla po utrzymania swej egzystencji, tak czemś niemilem, niemoralnym i bezprawnym, że nie doczekawszy się rozstrzygnięcia tej tak ważnej sprawy na drodze ustawodawczej. Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił w sprawie Szymburskiego przymus przyjęcia długu po kursie urzędowym.

Jednak sorawa otwartą pozostała. Dostyż, już też, narzekań i krzywdy! Łzy sierot, wdów, starców i kalek, którzy prośbami ze swych skromnych funduszy, uciętanych w pocie czoła, mogli opędzać swe skromne potrzeby, niech zwrócą uwagę naszych wybranych przedstawicieli w Sejmie i Senacie na te niedorzeczności, i niechaj wejdzie w życie jakaś ustawa, która choć częściowo sprawę poruszoną rozwiąże. Czekamy!

(8)

Słowo Radomskie

## Duch Talmudu.

„Kto widzi domy gojowskie zamieszkałe, mówi: „Pan zburzy dom pysznego!“ A kto widzi zburzone, ten mówi: „Objawił się Pan, Bóg zemsty!“

(Talmud Babiloński, Berachot 58 b.)

Fale żydostwa wlewają się w granice Państwa naszego wszystkimi porami, a my, jak we śnie hipnotycznym nie potrafimy, czy nie chcemy przedsięwziąć środków zaradczych.

Oburzamy się na każdym kroku na ciemne machinacje żydostwa, wymyślamy, częściej kpimy i wysmiewamy „pocziwych“ żydów, ale prawie nigdy nie zastanawiamy się poważnie nad groźnym a nieubłaganym nieprzyjacielem całej ludzkości, która nie należy do narodu „wybranego“ i nosi obelżywe miano „Gójów“.

To lekceważenie wpływa przeważnie z braku głębszej znajomości żydostwa, psychologii tego fanatycznego narodu, którego dziesiątki wieków nie były w stanie zmienić.

Każdy żyd, bez względu na swój stan,

czy otoczenie w jakim się znajduje, bez względu na to, czy jest nędzarzem, czy milionerem europejskim, w głębi swej duszy pogardza każdym gojem, moralnie depcze go, bo fanatycznie wierzy w to, że należy do narodu „wybranego“, który wcześniej, czy później „panować“ będzie nad światem, a wszystkie ludy będą niewolnikami jego.

Wiara ta wpajana żydostwu przez cały szereg wieków drogą legendy najpierw, a potem za pomocą Talmudu, tak wsiąka w każdą atom duszy żydowskiej, że nie znalazł się, a zapewne i nigdy się nie znajdzie ani jeden żyd, choćby najbardziej kulturalny i wykształcony, któryby mimowolnie jej nie podlegał.

Masy żydostwa przed wojną dusiły się formalnie w granicach państw europejskich. Mała jedynie garść plutokracji żydowskiej rozsiadła się wygodnie w krajach o wysokiej kulturze, ciemne zaś, niezdolne do walki z kulturalnymi społeczeństwami masy żydostwa opanowały jedynie Polskę, Węgry i Rumunję, a także do pewnego stopnia Austrię, ale było im tam zbyt ciasno i rozumiały dobrze, że po był ich w tych krajach (oprócz naturalnie nieszczęśliwej Polski pod zaborem rosyjskim) nie może być obliczony na długą metę. Wzrost bowiem kultury i świadomości naro-

dowej z każdym rokiem utrudniać będzie tam ich pobyt i znaczenie. Mowy być zaś nie mogło o skierowaniu swego zachłannego pochodu na Zachód. Masy żydowskie, z małymi wyjątkami, pomimo przepowiedni ich proroków i ksiąg świętych skończyły zdaje się swój pochod zwycięski i powoli, wypierane kultura i cywilizacją powracają do swej kolebki, na Wschód.

Temu oto pochodowi stała na przeszkodzie Rosja, której nie mogą zdobyć, postanowiło żydostwo zniszczyć. I dokonało tego.

Jakie było wyrachowanie żydostwa powalając w proch i pył kolosa rosyjskiego — trudno odgadnąć. Czy działała tu wrodzona temu plemieniu bezmyślna zemsta, która na wzór ślepych bakterii chorobotwórczych niszczy dany organizm bez względu na to, że wraz ze śmiercią tegoż organizmu i one zginąć muszą, czy też (a to prawdopodobniejsze) działało tu wyrachowanie, że zniszczona, bezsilna Rosja przeciw kiedyś rozpocznie rekonwalescencje, a wtedy masy żydowskie wleją się całą falą do tego dziewiczego kraju i wezmą udział w odbudowie, przez nikogo już nie krepowane.

(Dok. nast.)

# KRONIKA

## — Kalendarzyk.

Dziś: Środa, 22 listopada, Ofiarowanie N. M. P.

Wschód słońca g. 8 m. 05

Zachód g. 4 m. 56

## — Widowiska.

Teatr miejski (Cegielniana 65)

„Dozywocie“

Filharmonja (Dzielna 20)

Teatr „Scala“ (Cegielniana 13)

„Variete“

„Casino“ (Piotrkowska 67)

„Dwie sieroty“

„Luna“ (Przejazd 1)

„Miłość i sprawiedliwość“

„Odeon“ (Przejazd 2)

„Związek przysięgłych dziewcz.“

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Mroczny pałac“

„Nowości“ (Piotrkowska róg Główniej)

„Syn Tarzana“

„Dom Ludowy“ (Przejazd 34)

„Wstrzymaj konie“

## — Kalendarzyk historyczny.

1655 Toruń podaje się Karolowi Gustawowi.

## Wiadomości bieżące

### — Osobiste.

1) W dniu wczorajszym w sprawach służbowych wyjechał do Warszawy p. wojewoda dr. Garapich.

— Zjazd w sprawie odbudowy Grodzieszczyzny.

Komitet pomocy jeńcom i repatriantom na województwo łódzkie urządza w połowie grudnia w sali posiedzeń w gmachu urzędu wojewódzkiego w Łodzi I dniowy zjazd, celem zapoznania przedstawicieli społeczeństwa w osobach delegatów od rady miejskiej, sejmików powiatowych i organizacji społecznych wspomagających komitet, z rezultatami dotychczasowej akcji ratunkowej, podjętej na punkcie etapowym w Łodzi i w powiecie Grodzieszczyzny oraz omówienia planu dalszej akcji.

— Echa strajku w przemyśle włókienniczym.

W przyszłą niedzielę odbędzie się specjalne posiedzenie zarządu głównego klasowego związku włókienniczego, na którym będzie omawiana sprawa ostatniej akcji strajkowej, jak również będzie powzięta uchwała wobec podpisania umowy przez związki przemysłowców i związków zawodowych „Praca“ i „Ch. D.“ bez udziału związku klasowego włókienniczego.

— Podwyżka opłat w ruchu poczkowym.

Ministerstwo poczt i telegrafów komunikuje: Z dniem 1 grudnia 1922 roku nastąpi podwyżka opłat w ruchu poczkowym, a mianowicie od paczek wagi do 1 kg. — 200 mk., do 5 kg. — 800 mk., do 10 kg. 1.700 mk., do 15 kg. — 2.600 mk., do 20 kilogramów — 3.500. Równocześnie podwyższono opłatę manipulacyjną przy paczkach wartościowych do 30.000 mk. podanej wartości — o 200 mk. przy takichże paczkach ponad 30.000 mk. podanej wartości — o 1.000 marek. Z dniem 1 grudnia podnosi się też składowe od paczek za każdy dzień zwłoki w odbiorze na 100 mk.

— Redukcja urzędników państwowych.

Jak się dowiadujemy z uchwalonej swego czasu przez radę ministrów 20 procentowej redukcji urzędników państwowych, nic, albo tylko nikła część będzie mogła być zredukowana. Na kolei, gdzie ta redukcja miała być dokonana energicznie, najprawdopodobniej utrzymany zostanie stan dotychczasowy. Kolej tylko nie będzie mogła przyjmować nowych pracowników, jak to ostatnio projektowała. Tak samo na poczcie nie się da zreduko-

wać. To samo mniej więcej będzie ze skarbem, (5)

### — Poświęcenie sztandaru.

W niedzielę dnia 26 bm., odbędzie się w kościele garnizonowym przy ul. św. Jerzego o godz. 10-ej rano poświęcenie sztandaru powiatowego koła związku inwalidów wojennych Rzeczypospolitej Polskiej w Łodzi.

### — Z kasy chorych.

Wczoraj t. j. dnia 21 b. m. o godz. 9 i pół wieczorem odbyło się pierwsze posiedzenie Rady Sanitarnej-lekarskiej przy Kasie Chorych m. Łodzi w skład której wchodzi 8-u lekarzy i 9 naczelny lekarz Kasy Chorych p. Henryk Kłuszyński.

Statystyka chorych za miesiąc październik przedstawia się jak następuje: udzielono pomocy lekarskiej członkom, którzy przybyli pierwszy raz 26,799 i członkom ich rodzin 16,463 ogółem 43,262 udzielono pomocy lekarskiej członkom, którzy już korzystali z Kasy Chorych 59,385 i ich rodzinom 31,681 ogółem 91,066, udzielono pomocy dentystycznej, którzy przybyli pierwszy raz 2,507 i ich rodzinom 1,170, ogółem 3,677, udzielono pomocy dentystycznej, którzy już korzystali z Kasy Chorych 9,398 i ich rodzinom 4,907, ogółem 14,305. Wogóle za miesiąc październik udzielono pomocy lekarskiej, ogółem 152,310, za wrzesień zaś 127,991 (lot) (4)

### — Żeby tak u nas!

„Chicago Tribune“ donosi, że wielu zagranicznych bankierów, przebywających w Paryżu, będzie pociągniętych do odpowiedzialności sądowej z powodu uprawiania niedozwolonych operacji na rynku walutowym, którym przypisują spadek franka francuskiego, który nastąpił przed kilku dniami. Prefekt policji odbył w tej sprawie naradę z ministrem skarbu. (4)

— Nowa podwyżka taryfy kolejowej w Polsce.

Nowa podwyżka taryfy kolejowej w Polsce nastąpić ma od nowego roku. Z końcem b. m. odbędzie się w Warszawie posiedzenie komitetu taryfowego, na którym ma być omawiana sprawa dalszej podwyżki taryfy kolejowej i przyznania ulg taryfowych dla pewnych artykułów. Posiedzenie komitetu nowobudujących się kolei w Polsce odbędzie się w Warszawie dn. 16 b. m. Rozważana na niem będzie sprawa rozbudowy sieci kolejowej w Polsce i ustalony zostanie plan kolejności tej rozbudowy. (4)

### — W sprawie oczyszczania ulic.

Wobec zbliżającej się zimy i panujących już przymrozków, komendant policji inspektor Roszkowski wydał rozporządzenie właścicielom oraz administratorom domów, aby pomarzniałe chodniki, rynsztoki i jezdnie były oczyszczone od lodu i obsypywane piaskiem celem zabezpieczenia obywateli od nieszczęśliwych wypadków.

Winni nieprzestrzegania tego rozporządzenia będą pociągani do odpowiedzialności karnej.

### — Domy wał się.

1) Przy ul. Nawrot Nr. 11 w mieszkaniu Kłopotowskiego Tadeusza podczas zabawy tanecznej zerwał się sufit, skutkiem czego jeden z tańczących niejaki Poznańczyk Eugeniusz wpadł do sklepu na parterze lecz dość szczęśliwie bo żadnych uszkodzeń cielesnych nie odniósł.

## Wypadki i kradzieże.

### — Tajemniczy trup.

We wsi Ruta Zeromska gm. Zeromian znaleziono trupa mężczyzny 73 letniego w swym mieszkaniu z trzema tłuczonymi ranami na głowie. Wobec tego, że żona jego była chora zachodzi podejrzenie, że ona go w chwili

lacji silnego nerwowego napadu zamordowała. Zwłoki zabezpieczono do przybycia władz sądowych i prowadzi się energiczne dochodzenie.

### — Pomysłowy Kozieł.

1) Wolf Kozieł bez stałego miejsca zamieszkania, został zatrzymany i przesłany do sądu pokoju IV Okręgu za wyłudzenie w sklepach przy ul. Piotrkowskiej reszty z rzekomą onegdaj pozostawionej gotówki.

### — Młodociągni „kupy“

Do sklepu jubilerskiego Szalka przy ul. Piotrkowskiej 14 zgłosili się 12 letni Kazimierz Bazelewicz zam. przy ul. Polnej 9 i 13 letni Władysław Klurę, którzy usiłowali sprzedać złoty kolczyk z diamentami wartości 75 tysięcy mk. Oddano ich w ręce policji i która prowadzi dochodzenie. (bip) (6)

### — Co kradną.

W fabryce firmy Ferdynanda Keicnga przy ul. Szosa Pabjanicka 49, została dokonana kradzież nowych pasów skórzanych z magazynu. Jak śledztwo wykazało złoczyńcy dostali się do magazynu przez włamanie muru. Sprawcy pozostawili po sobie ślady, które niewątpliwie przyczyniły się do wykrycia wyżej wymienionych.

Z mieszkania Arja Grodzieszczyńskiego nieznanymi sprawcami dokonano kradzieży różnych rzeczy wartości 600,000 tys. mk.

## Teatr i muzyka

### — Koncerty Filharmonji d. 19 i 20 t. m.

Filharmonja zakończyła pierwszą serię „wielkich“ abonamentowych koncertów. Szaryzna, chaos i bezplanowość w układzie programów, częste ich zmiany, niefortunny wybór solistów i dyrygentów, oto charakterystyczna cecha tych koncertów. Są to rezultaty usunięcia stałego kierownika artystycznego, jak było dawniej i jak jest dotąd na całym świecie w każdej poważnej instytucji muzycznej — przygodnymi gośćmi, mogą być tylko pierwszorzędne powagi, jak byli dawniej Klaus Richter, Billow, Nikisz, a obecnie są Weinger tner, Straus, Schneevogt i inni, od których można się czegoś nauczyć. Nie dość bowiem, znać dobrze tytuły dzieł i ich kompozytorów, z tymi kwalifikacjami, można być dobrym bibliotekarzem, którego rola ogranicza się na utrzymaniu ich w porządku, ale układem rozumowanego programu koncertowego i wyborem solistów, może pokierować tylko fachowy muzyk — kapelmistrz, wszechstronnie muzycznie wykształcony i obeznany z historią muzyki wogóle, a orkiestrowej w szczególności. Gruntowna więc reforma w tym kierunku jest więcej niż wskazana, bo konieczna.

Oba powyższe koncerty nie wyróżniały się niczem nadzwyczajnym. Na niedzielnym koncercie śpiewał nieznanymi w Łodzi śpiewak p. Orda, baryton-bas-głos dzwiczny i metaliczny. Jako typowo operowy śpiewak, nie czuje się swobodnie na estradzie i z Odśpiewanej serii z „Lacme“ i pieśni różnego charakteru, trudno wywnioskować, jaki rodzaj przypada do jego talentu, wszystkim bowiem brakło specjalnego nastroju — zdaje mi się, że najwięcej rodzajowi talentu p. O. odpowiada śpiew bez nastroju.

W poniedziałkowym „wielkim“ koncercie solistą był p. Hekkin, wiolonczelista bardzo średniej miary. Ten wprawdzie duży nadający się do cantylony, ale środki techniczne bardzo niedostateczne, z tej zapewne przyczyny, że ze względu ostrożności, grał koncert Saint-Saënsa w niemożliwie wolnym tempie i zmienił go w ten sposób do niepoznania. Jedyne orkiestra, z zawilej symfonji Skrijabina wywiązała się zaszczytnie, kierowana sumienną i czujną pałeczką p. Berdiajewa.

(5)

prof. E. Szmidowicz.

# PRZEMYSŁ I HANDEL.

## Organizowanie przemysłu chemicznego w Polsce.

Na powyższy temat wygłosił dn. 18 bm. odczyt w Stowarzyszeniu Techników dyrektor P. T. G. inż. Cz. Świerczewski. Omawiana sprawa jako pierwszorzędna nie tylko ekonomicznego ale i politycznego zasługuje na słuszną wzmiankę aniżeli zwykłą notatkę dziennikarską.

Już w roku 1918 r. prelegent wygłosił odczyt o gazownictwie, jako jednym z czynników niezależności gospodarczej.

Nie wiele czasu upłynęło odkąd u nas traktowano gazownictwo z punktu widzenia porównania lampki elektrycznej z palnikiem gazowym, czyli po prostu ze stanowiska czysto oświetleniowego. Dzisiaj musimy się zapamiętać na gazownictwo z nowego punktu widzenia a mianowicie że stanowiska organizacji przemysłu chemicznego z którego to stanowiska zadanie oświetlenia staje się drugorzędne a na pierwsze miejsce wysuwa się zadanie otrzymania całego szeregu produktów niezbędnych dla fabrykacji t. zw. półproduktów, które to półprodukty znowu podlegają dalszej właściwej przeróbce w fabrykach chemicznych, z których wychodzą produkty niezbędne w przemyśle, aptekarstwie itp. a szczególnie nieodzownych dla techniki wojennej i tutaj właśnie tkwi znaczenie polityczne przemysłu chemicznego.

Przemysł chemiczny wymaga całego szeregu różnorodnych a ściśle ze sobą związanych i od siebie zależnych fabryk.

Końcowym etapem tego łańcucha stanowiącego, są fabryki chemicz. w Zgierzu i Pabjanicach, fabrykom tym dostarczać musi produktów fabryka półproduktów, którą znowu zasilają inne fabryki jak np. w Świętochowicach na G. Śląsku lub Hajnówka na Kresach Wschodnich. Zadaniem też gazowni jest dostarczanie odpowiednich produktów pochodzących z suchej destylacji węgla.

Fabryki chemiczne w Zgierzu i Pabjanicach otrzymują obecnie półprodukty z za-

granic, albowiem nie posiadamy jeszcze fabryki półproduktów, koszt zaś założenia takiej fabryki są olbrzymie — pół roku temu oceniono je na 10 miliardów mkp.

Jakie jest znaczenie gazownictwa wykazała ostatnia wojna, co do której można powiedzieć, że jedną z głównych podpór Niemiec stanowiło właśnie gazownictwo. Zadanie to zrozumiało u nas grono specjalistów chemicznych i dzięki ich inicjatywie wszczęto wraz z organami rządowymi szeroką akcję, której owocami są: ogromna fabryka w Hajnówce (największa w Europie suchą dystylarnia drzewna), wykup trzech gazowni z rąk niemieckich ograniczonego wpływu Desauskiego T—wa w Gazowni Warszawskiej do 40%, budowa nowych gazowni, z wykluczeniem kapitałów niemieckich.

Ten ostatni postulat jest pierwszorzędne znaczenia ze względu na ścisły związek jaki zachodzi między gazownictwem i przemysłem chemicznym a przemysłem ściśle wojennym tj. wyrobem materiałów wybuchowych i gazów.

Sprawą polskiego przemysłu chemicznego interesować się powinno społeczeństwo, aby nie dopuszczać do współdziałania kapitałów niemieckich i żydowskich lecz tylko angażować polskie kapitały, tem bardziej że niemieckie kapitały doskonale zdając sobie sprawę z doniosłości rzeczy wszelkimi sposobami starają się opanować gazownictwo polskie, jak to ma miejsce w Łodzi, gdzie ze strony niemieckich kapitalistów — pod pokrywką polskich firm — czynione są starania dla opanowania mającej się budować nowej gazowni w połączeniu, z którą ma powstać fabryka chemiczna.

Inż. Świerczewskiemu należy się z naszej strony wdzięczność, za jasne postawienie sprawy przedewszystkiem w imię interesów państwa polskiego.

Zatem, czuwajmy!

inż. K. Folkierski.

### Wywóz z Rumunii.

(\*) Dane statystyczne, dotyczące wywozu rumuńskiego w przeciągu pierwszych siedmiu miesięcy r. b. wykazują, że w porównaniu z tymiż miesiącami roku 1921, w niektórych dziedzinach wywozu zaszły nader wydatne zmiany na lepsze. Wzrósł znacznie wywóz pszenicy, prosa, fasoli i otrąb. Podwoił się wywóz ropy i jej przetworów. W olbrzymim stopniu wywóz drzewa obrabionego i nieobrobionego. Tak np. desek, wyrobionych z drzew wiśniowych, wywieziono w ciągu oznaczonego czasu 289,782 tonny; pni świerkowych wywieziono 69,800 metr. sześć. gdy w roku 1921—6,358 metr sześciennych.

W bardzo znacznym stopniu wzrósł także wywóz przedmiotów z których składa się zwykły wywóz rumuński, jak np: bydło, jaja i wino. W ciągu 7 miesięcy r. b. wywieziono za granicę: wołów 74,806, krów 10,846, świń 80,500, gdy w roku 1921 nie wywieziono ani jednej sztuki bydła. W tymże czasie wywieziono za granicę 8 milionów jaj, gdy w zeszłym roku ani jednego. Zboże rumuńskie było wywożone przeważnie do Włoch, następnie do Belgii i Francji. Również do Włoch wywożono przeważnie naftę rumuńską (9,729 ton), dalej do Egiptu, Węgier, Bułgarii i t. p.

W liczbach wywóz Rumunii w ciągu pierwszych 8 miesięcy r. b. wyraża się w sposób następujący: pszenicy—26,071 ton, maki pszennej—5,104 ton, żyta—26,566 ton, ięczmienia—179,885 ton, kukurydzy—272,928 ton, otrąb—2,442 ton, fasoli—37,347 ton, soli—25,500 ton, nafty—145,533 ton, benzyny—79,965 ton, wina—4,964,854 litry.

### Zdolność produkcyjna Górnośląskich kopalni.

(\*) Kopalnie węgla kamiennego w polskiej części Górnego Śląska w obecnym swoim stanie mogą dostarczyć 24 miliony tonu rocznie, w części niemieckiej zaś 7 milionów,

Z 24 milionów tonu produkcji polsko-śląskiej połowa idzie na potrzeby miejscowe przemysłowe i inne, na wywóz zatem pozostaje 12 milionów ton rocznie, które idą do pozostałych województw Polski, do Niemiec, Czechosłowacji, do Austrii i na Balkany.

Liczbę powyższą podaje tygodnik „Kohle und Erz”.

### Giełda Łódzka. z dnia 21 b. m.

		w plac.	żadan.	transz
Dolary St. Zjedn.	czeki			—
Franki belgijskie	gotówka	1095	1035	—
	czeki	1025	1035	—
Franki francuskie	gotówka	1105	1115	1110
	czeki	1110	1151	—
Franki szwajcarskie	"	2935	2935	—
Korony austriackie	"	0 21/4	0 22 1/4	—
Funtki angielskie	"	71,630	71,85	71,650
Korony czeskie	"	510	520	510
Marki niemieckie	gotówka	2,35	2,00	2,40
	czeki	2,25	2,40	2,40
Miljonówka	"	—	1700	—

Z akcji miejscowych poszukiwano „Saturn, Sosnowskie, Elektrowoi, Wilzewskiej Manufaktury i Tramwaji Łódzkich.

### Giełda warszawska

Dol. St. Zjed.	15800	Franki franc.	1110
Marki niem.	2,45	Funtki	

### Czeki i wpłaty.

Belgia	1040	Londyn	71,400
Berlin	2,40	Nowy Jork	15900
Gdańsk	240	Paryż	1145
Praga	502	Wiedeń	22,50

### Akcja.

Bank hand.	40000	Ostrowiec	70000
" Dyskont	2200	Radzki	34000
" Kredyt.	16500	Starachowice	50000
" Zjed. Z Pol.	8900	Żyrardów	1,500,000
Cukier	450000	Borkowski	7750
Drzewo	9000	Żegluga	4500
Llipop	48000	Jabłkowski	8000
Częstocice	600000	Nafta	6550

### Teatr Miejski.

Dziś, w środę Teatr Miejski daje kom. Al. hr. Fredry pt. „Dożywocie”.

We czwartek „Peer Gynt” z p. K. Adwentowiczem w roli tytułowej. Będzie to ostatnie przedstawienie „Peer Gynta”.

W piątek premiera tragedji J. Słowackiego pt. „Horsztyński” z p. K. Adwentowiczem w roli tytułowej i Eug. Rad—Snayem w roli Szczęsnego. (8)

## Ze sportu

### — Rekordy ciężkoatletyczne.

Międzynarodowa federacja ciężkiej atletyki ogłasza następującą tabelę rekordów w podnoszeniu ciężarów, doprowadzoną do 30 września b. r.:

Rwanie prawą ręką: waga półciężka — Cadme 90 klg. (Francja); waga średnia — Heiles 75 klg. (Francja); waga lekka — Decottignies 73 klg. (Francja); waga najlżejsza — Graf 63 klg. (Szwajcaria)

Rwanie ręką lewą: waga półciężka — Duchateau 77 klg. (Francja); waga średnia — Gance 75 klg. (Francja); waga lekka — Arnout 70 klg. (Francja); waga najlżejsza — Duchet 60 klg. (Francja).

Rwanie obydwojoma rękami: waga półciężka — Cadme 108 klg. (Francja); waga najlżejsza — Graf 82 klg. 500 (Szwajcaria).

Wyrzut ręką prawą: waga półciężka — Duchateau 91 klg. (Francja); waga średnia — Gance 87 klg. (Francja); waga lekka — Decottignies 92 klg. (Francja); waga najlżejsza — Ruolt 78 klg. (Francja).

Wyrzut ręką lewą: waga półciężka — Monnet 90 klg. (Francja); waga średnia — E. Prunier 86 klg. (Francja); waga lekka — Buissou 80 klg. (Francja); waga najlżejsza — Escuere 63 klg. (Francja).

Podniesiono obydwojoma rękami: waga półciężka — Roger Francois 95 klg. (Francja); waga najlżejsza — Graf 90 klg. (Szwajcaria).

Wyrzut obydwojoma rękami: waga półciężka — Cadme 140 klg. (Francja); waga najlżejsza — Graf 107 klg. 500 (Szwajcaria).

## Komunikaty

### — Ze Związku Ludowo Narodowego.

W środę, dnia, 22 listopada o godz. 7-ej wieczorem w sali Sekretariatu Zw. Lud. Narod. przy ul. Piotrkowskiej 174 odbędzie się zebranie członków, sympatyków, zwolenników Zw. Lud. Narod. i osemki (8) na którym wygłosi odczyt p. Leon Grzegorzak na temat „Refleksje przedwyborcze. a zadanie obecnego Sejmiku i Senatu.

O liczny udział uprasza Zarząd.

(7) 4746—2

### — Konkurs na oprawę książek.

Towarzystwo „Rozwój” w Łodzi ogłasza konkurs na oprawę 500 sztuk książek różnej wielkości.

Książki powyższe można obejrzeć w biurze T—wa „Rozwój” ul. Podleśna 4 między godz. 6-8 wieczorem.

Oferety należy składać do dn. 1 grudnia r. b. również w biurze T—wa „Rozwój” ul. Podleśna 4. 4779—1 (2)

## KALOSZE

Petersburskie i inne od 7.500 mk. spieszcie się nabyć w **Magazynie Uniwersalnym** 44 Piotrkowska 44 (4745:1)

# Clemenceau w Ameryce.

## OWACJE NA CZEŚĆ FRANCJI.

BORDEAUX 21 (PAT) Clemenceau powitali w porcie Nowojorskim reprezentant prezydenta Hardinga Bliss, ambasador francuski Jusserand, delegacje kolonii Alzackiej i Lotaryngskiej, oraz szereg wybitnych osobistości ze świata politycznego. Z portu Clemenceau odjechał do ratusza, gdzie prezydent rady miejskiej wygłosił przemówienie powitalne, podkreślając zasługi poniesione przez Clemenceau dla sprawy ludzkości. Cała Piąta Aleja była udekorowana odznakami Stanów Zjednoczonych i Francji.

NOWY JORK 21 (PAT) Clemenceau

## Z TURCJI.

KONSTANTYNOPOL 21 (PAT) Sobotnia konferencja generałów koalicyjnych z Riffet baszą nie doprowadziła do żadnych rezultatów. Riffet basza jest w dalszym ciągu nieprzejednany w sprawie policji i sądownictwa i odrzuca on wszelkie mieszanie się czynników obcych do tureckich spraw wewnętrznych, zgadzając

powitany był w porcie owacyjnie. Odpowiadając na przemówienie powitalne prezesa rady miejskiej, Clemenceau podkreślił cel swej wizyty. Zaznaczył on m.in.: „Przybywam, aby wpoić w was przekonanie, że Francja nie jest krajem militarnym, ani imperjalistycznym, a domaga się silnej armii dlatego, że jedynie ta armia dać może gwarancje obrony w razie nowego najazdu. Dajcie nam niezbędne gwarancje, a niezwłocznie rozwiążemy armię“.

Słowa powyższe przyjęte były długo i trwałymi oklaskami oraz okrzykami na cześć Francji.

się jedynie uznać prawo władz koalicyjnych w Konstantynopolu do sprawowania kontroli czy sto wojskowej. Następną konferencja odbędzie się w poniedziałek. (4)

KONSTANTYNOPOL 20 (PAT) Wybor Abdula Mediea na stanowisko Kalifa wywarł we wszystkich kołach, zarówno tureckich jak i europejskich jak najlepsze wrażenie. (2)

SUŁTAN NA MALCIE.  
PARYZ 20 (PAT) Sułtan przybył na Mal (2)

## WYROK W SPRAWIE DZIUBINSKIEGO.

POZNAN, 21 (A.W) W poniedziałek 20 bm. o godz. 1 po poł. sąd ogłosił wyrok w sprawie Dziubińskiego i towarzyszy, oskarżonych o ułatwienie nielegalnego wywozu piętędzy zagranicę. Zygmunt Dziubiński został skazany na pozbawienie praw i 15 lat ciężkiego więzienia. Marjan Schmidt na pozbawienie praw i 12 lat ciężkiego więzienia. Chudział został uniewinniony. (8)

## ECHA WYBORÓW W ANGLJI.

LONDYN, 20 (PAT) Na czwartkowym posiedzeniu izby gmin król wygłosi mowę trono- wa. (8)

## WIELKA EKSPLOZJA.

DUBLIN 20 (PAT) Pod Dublinem nastąpiła silna eksplozja. Zginęły cztery osoby. Są poszlaki, że zachodzi tu wypadek przedwczesnej eksplozji, przygotowanej dla dokonania zamachu z zasadzki. (4)

# SCALA „VARIETE“ | 20 Pierwszorzędnych atrakcji 20 Program niebывały! Przewidzcie podziwiać!

Gyr S. Superman.

## OGŁOSZENIE.

Założyciele Spółki Akcyjnej pod firmą „Chrześcijański Dom Handlowo-Przemysłowy, Bronisław Jagoda, Ryszard Pfeiffer i Spółka pod firmą „Jarmark Łódzki, Spółka Akcyjna“ zawiadamiają PP. subskrybentów, że organizacyjne Walne Zgromadzenie Spółki odbędzie się dnia 15 grudnia 1922 r. o godz. 5 pp. w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 44, w lokalu firmy „Jarmark Łódzki“ z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego.
- 2) Sprawozdanie założycieli.
- 3) Określenie wartości wkładów rzeczowych i podział akcji.
- 4) Przyjęcie statutu Spółki.
- 5) Oreślenie ilości członków Zarządu.
- 6) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej.
- 7) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej.
- 8) Upoważnienie Zarządu do odbioru z Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej wpłaconych na akcje sum.
- 9) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytu w P. K. K. P. i innych instytucjach finansowych.
- 10) Upoważnienie do nabycia majątku nieruchomego i ruchomego.
- 11) Wybór dziennika, w którym mają być umieszczane ogłoszenia Spółki.
- 12) Powiększenie kapitału akcyjnego i zmiana statutu.
- 13) Wnieśli członków.

4778b1

## W sobotę

dn. 18 zginął piesek 4 miesięczny, i ksterjer, wabi się „Mysi-królik“. Łaskawy znalazca zechce odesłać na ulicę Piotrkowską Nr. 209 do progimnazjum za nagrodą i zwrotem kosztów. 4770b2

..... A jednak czokolada

**Goplana**  
jest najlepszą.  
Żądać wszędzie.

## Sprzedaż

domów prywatnych i handlowych, młynów, majątków ziemskich. Pośredniczy na Pomorzu: A. M. Makowski Tczew, ul. Strzelecka 5. Telef. 9. 4389b6

## Slusarze

zdolni potrzebni Luizy № 47 4769K1

## Używane meble

na sprzedaż do obejz. w czwartek od 10 do 5 Orla 3 front III piętro (4781K)

## Pośredniczymy

przy sprzedaży nieruchomości za 2 procent, zawsze mamy najwięcej kupców, od których prowizji nie pobieramy. Biuro „Pośrednik“ Piotrkowska 87. 4784K1

## Nauczyciel (ka)

chrześcijanin poszukiwany dla przygotowania do czwartej klasy. Wymagana znajomość języków (lub jednego). Wiad. Gdańska 1-3 od 12 do 3 g (4773K1)

Wojciechek Leon zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 1095-3

Spychańska Julanna zagubiła dowód osobisty wydany w Łodzi. 1093-3

Poważna firma budowlana

## poszukuje

placu na pryncypalnej ulicy celem wybudowania domu mieszkaniowego na sąsiedach kooperatywy.

Oferty pod „Kooperatywa mieszkaniowa“ do redakcji gazety. (4775K1)

## Kupię ołów

Wiad. Al. Kościuszki 41 Białczak od 9—11 rano.

## Kupię pompe

do filtru biologicznego Oferty z ceną sub „T. C.“ do Rozwoju (4780K1)

## Sprzedaj szyb i kitu

Główna 14 Oleśniczak i S-ka 4743s2

Najsolidniej po cenach przystępnych wykonuje wszelkie reperatury najprecyzyjniejszych zegarków, antyków oraz zegarów pokojowych, stróżowskich, automobilowych, wieżowych i t. d. we własnej pracowni.

## Jan Chmiel, Nawrot 4

Uwaga! Obrączki ślubne. Uwaga!

Na życzenie reperatury wykonuje na czas pożądaną także posiadam na składzie zegary kontrolne, oraz zegary wieżowe. (4363s13)

## MASZYNY do PISANIA

ORZEŁ (nowe), MERCEDES, REMINGTON, i t. p. Taśmy i-a, kalka, reparaacja. Nauka pisania na maszynach ADOLF GOLDBERG, Andrzeja 1 1-sze piętro. (4363b)

Składy Towarowe

Konstantynowska 115

**T-wa „TECHIPOM“** S-ka [Zarząd Warszawa] Akc. Warecka 10

przyjmują na przechowanie i wydają zaliczki na towary przybywające do Łodzi w ładunkach wagonowych do Magazynów przy bocznic

Odnosne formalności załatwia biuro firmy

**Grabiański i Myślibórski**

Łódź, Piotrkowska 62 tel. 595,

(4707K3)

Drukarnia Dziennika

**„ROZWÓJ“**

Ł O D Ź, Al. KOSCIUSZKI № 41.

Przyjmuje wszelkie zamówienia w zakresie drukarstwa wchodzące. Ceny niskie. Roboty przyjmowane wykonywane są szybko i solidnie.



**Czego czekacie ?  
Panie i Panowie**

Czy nie wiecie, że wszystko co chwila drożeje a przecież każdy z was potrzebuje na zimę towary na płaszcze, ubrania, suknie, kostjamy i bieliznę. Są do nabycia dla własnej potrzeby lub na sprzedaż, praktyczny, mocny w noszeniu, towar

3 mtr. **UBRANIE** męskie 16,000  
na za mk.

Wyższe gatunki czystej wełny za 22.500, 25.000 i 35.000 mk. Również są do nabycia po cenach fabrycznych resztki płótna białego i kolorowego na bieliznę i pościel, szewioty wełny, korciki na damskie suknie, weloury na płaszcze, barchany, cajtgi chustki ciepłe, obrusy kapy, pończochy i wiele innych towarów

Skład fabr. **M. Bryl** Łódź, ul. Piotrkowska 56 w podwórzu

**Drobne ogłoszenia**

Kupno i sprzedaż:

**AAA.** Kapię meble, dywany futra, garderobę, maszyny do szycia, placę najwyższe ceny. Łaznik, Benedykta 28 m 13 parter. 9668-10

**AA.** Meble sypialnie, stołowe szafy, łóżka, stoły, krzesła, otomany, kozetki, krzesła, wiedeńskie oraz inne sprzedaje Przechodziecki Piotrkowska 108 6262-0

Sprzedam sypialnię, parę łóżek żelaznych, otomanę i lustro Krucza 4 m 18. 10065-5

Do sprzedania w Wróblewie pod Ozorkowem. Ogier kasztan reproduktor lat 7 wzrost 165 cm. potomstwo do obejrzenia na miejscu. 10052-5

Sklep duży z pokojem z kuchnią od zaraz do sprzedania wiadomość na miejscu Piotrkowska 189 Nowacki. 10065-2

Gazomierz, lamoy, kuchenkę gazową i różne meble sprzedam Piotrkowska 109 m 2 10054-5

Power wolne koło i czarne męskie ubranie do sprzedania Rozwadowska 16 m 9 10057-2

Największy wybór majątków ziemskich gospodarstw, domów, willi, fabryk interesów handlowych ma do sprzedania biuro Pośrednicze Taszyckiego Piotrkowska 90 telef. 840 9826-5

Sprzedam stół, krzesła, otomanę, szafę, łóżka, bielizniarkę, kredens, Piotrkowska 189-9. 10019-4

Kapię domek z ogródkiem wiad. u portjera, Terbacka 2 przy Pomorskiej. 10046-2

Kary „Minorka“ czystej krwi sprzedam Lipowa 32. 10092-1

Sprzedam otomanę gobelinową wiad. Benedykta 46 w parterze. 10093-2

Łóżko żelazne okazjnie do sprzedania Karola 14 m. 18 10100-1

Szafę, łóżka, stół, krzesła, szafkę nocną sprzedam Przejazd 24-1 10086-2

Łóżko metal. z materacem 2 czarne zakłady garnek elektryczny 2 primusy do sprzedania Kilińskiego 140 Peter. 10088-2

**CEBULA** nadeszła, sprzedaję od 10 kilo wwyż. Dom Handlowy Zenon Lubieński, Reprezentacja Spółki Akc. Handlu Ziemiopłodami Sienkiewicza № 40 10034-5

Maszyny pończosnicze kapię sprzedaje, przyjmuje do operacji M. Szreter Piotrkowska 185 10089-1

Maszyna do szycia nowa tamto do sprzedania. Piotrkowska 277 u frzjera. 10080-5

**Różne:**

Kuszerka Pipikowa przyjmuje miejscowe i przyjezdne panie. Piotrkowska 132-14 10005-12

**AGENT** z kancją dobrze zastawiony w sklepach spożywczych i kooperatywach potrzebny do sprzedaży czekolady i cukierków. Oferty skrzynka pocztowa 105. 10047-3

Pies tygrys mieszaniec z buldogów z gwiazdką na piersiach z obroza skórzana. Odebrać można Składowa 36 W. Skóra 10068-2

Potrzebny uczeń cukierniczy z roczną praktyką, Cukiernia Dzielna 10 W Michalski 10068-2

Są do nabycia kanarki z doświadczeniem. Sienkiewicza 91 m 14 10066-5

Wprawca poszukuje posady jako podręczna ul Szara 15 m 15 10060-3

Potrzebna zdolna ekspedientka do składu win. Z dobrym wykształceniem J. Stadnicki 10058-2

Potrzebna mamka ze świeżym pokarmem. Wiadomość Cukiernia Dzielna 10. 10050-2

Zdolny fachowiec rymarz poszukuje pracy możliwie przy fabryce zarazem wykonuje roboty stolarskie, tapicerskie Wiadomość Pabjanice Zamkowa 15 Biuro Dzienników. 10055-2

Zaginiony pies czarny mały podpalany Oprowadzić za wynagrodzeniem Przejazd 88 10073-1

Świna koza zaginiona ul. Lipowa № 71, kto wskaże miejsce iab przyprowdzi 10,000 nagrody. 10074-3

Do pracowni pończoch potrzebna uczennica, Piotrkowska 185 10078-1

Potrzebny terminator do siurnarni A. Prajss, Benedykta 13. 10035-3

Potrzebna butetowa do składu rzeźniczego z dobrymi świadectwami. Krzywa 2 wejście Dąbrowskiej. 10033-2

Służąca dobrze obznajmiona z kuchnią potrzebna natychmiast. Pierwszeństwo ze świadectwami. Wiadomość Pańska 49 Skład apteczny. 10074-5

Kawiec Kucharski mieszka Gradowa 32. 10098-14

Potrzebna zdolna ekspedientka do składu win i wódek, z dobrem wykształceniem. Andrzej 4 J Stadnicki. 10097-1

Służąca do wszystkiego potrzebna. Piotrkowska 45 cukiernia. 10090-1

Potrzebna służąca do gospodarza Sienkiewicza 13. 10089-2

Zaginiony chłopiec lat 8 blond ubrany z palto i buciki Ktoby spodkał takowego proszę zawiadomić rodziców. Karolewska 32 H. Kart. 10102-1

Pokój do wynajęcia zaraz u siebie Oferty do Rozwoju pod „Pokój“ 10101-1

Kwasiera potrzebna do apteki Pomorska 12 zamieszkała przy ropzicach, blisko apteki 10099-1

**Zagubione dokumenty**

Gałązka Jan zagubił kartę powołania wyd. w P.K.D.—Brzeziny. 10072-3

Sekret Antoni zagubił dowód osobisty wyd. w Częstochowie. 10051-3

Sztainke Rudolf zagubił paszport polski wydany w Łodzi 10061-5

Sikorski Lukasz zagubił paszport polski wyd. w Łodzi. 10064-3

Mitera Józef zagubił portfel zawierający metrykę ślubną wydaną w parafii Kamieniec 10076-5

Kasza Józef zagubił dowód tymczasowy w gm. Korzecka 10077-5

Zaks Henryk zagubił portfel zawierający paszport rosyjski wydany w Łodzi oraz 40 tys. mkp. i inne dokumenty. 10081-5

Chudzikowi Józefowi skradziono paszport polski i kartę powołania wydane w Łodzi. 10087-5

Daniel Zofja zagubiła paszport wydany w Łodzi 10091-3

Cepowski Stefan zagubił paszport wydany w Łodzi i kartę powołania wydaną z P.K.D. w Sieradzu. 10094-5

**Największy Magazyn w Łodzi  
Chrześcijański Jarmark Łódzki**

44 Piotrkowska 44

U nas najtaniej, bo na I piętrze. Polecamy obficie zaopatrzone w modne i sezonowe towary wszystkie nasze działy.

Wełny. Kamgarny na garnitury, palta i suknie. Podszewki. Białe towary bielizniane. Ręczniki. Barchany. Flanele. Chustki. Pały, Koldry. Trykotaż. Galanterje. Obuwie. Głowne ubrania. Palta damskie, męskie i dziecięce. Własna pracownia krawiecka wykonywa zamówienia.

UWAGA: P.P. Urzędnikom i Urzędniczkom jak również szerszym sferom naszego społeczeństwa sprzedajemy **na raty.** (4544K7)

**Nie kupujcie towarów!**

Jeżeli się nie przekonacie, że najtaniej kupuje się w składzie fabrycznym pod firmą

**„Najtańsze źródło“**

T a n i o, bo w mieszkaniu prywatnym. Łódź, ul. Dzielna № 36, tel. 13-87.

- |                      |         |          |
|----------------------|---------|----------|
| Madepofamy           | Perkal  | Sukno    |
| Płótno białe         | Cajtgi  | Szewioty |
| Płótno kolor.        | Chustki | Korty    |
| Tyki                 | Kapy    | Flanele  |
| Oksfordy             | Obrusy  | Barchany |
| Ręczniki i inne tow. |         |          |

UWAGA: Jedyny najtańszy skład zakupów dla kupców i kooperatyw.

Na życzenie wysyłam towary pocztą za zaliczką. Dla przyjezdnych prosta droga z dworca kaliskiego tramw. № 5 lub 8.

**Cena ogłoszeń** przed tekstem i w tekście 450 mk., za tekstem 300 mk., zwyczajnie 130 mk., wśród drobnych 200 mk., nekrologi 240 mk., komunikaty 300 mk. za wiersz nonparelowy lub jego część, Drobne ogłoszenie bezterminowe 80 mk. za wiersz, duże litery 300 mk., dla poszukujących pracy 15 mk., najmniejsze ogłoszenie 100 mk. Ogłoszenia za miejscowe 50 proc. do godz. 6-ej, po 6-ej dolicza się 50 proc. Za nieterminowe wychodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa polityka obowiązuje już przy 31 dnia zainicjacji bez usadomienia „Rozwoju“ można zamawiać w Zgłoszeniu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zankowa. fabryczne i fantazyjne 30 proc. więcej